

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: lausuntopyyntö, diaarinumero: 2070/01.01/2017

Suomen Kennelliitto ry:n lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry:ltä lausuntoa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista. Suomen Kennelliitto kiittää ministeriötä lausuntopyynnöstä.

1. Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry on Pohjoismaiden vanhin valtakunnallinen koira-alan asiantuntijajärjestö sekä koirien kasvattajien, omistajien ja harrastajien edunvalvoja. Meillä on noin 148 000 henkilöjäsentä sekä noin 2000 jäsenyhdistystä. Suomen Kennelliiton tavoitteena on edistää rekisteröityjen rotukoirien kasvatusta ja terveyttä, vaalia suomalaisen koiranjalostuksen perinteitä erityisesti kotimaisten rotujen osalta, edistää monipuolista koiraharrastusta sekä parantaa koiranpitoa Suomessa. Olemme lausunnossamme käsitelleet ehdotusta lähinnä tässä kontekstissa.

Koirien hyvinvoinnin kannalta ehdotuksessa on monia kiitettäviä asioita. Näitä ovat esimerkiksi vaatimus siitä, että ihmisen hoidossa olevan eläimen tulisi voida toteuttaa eräitä olennaisia käyttäytymistarpeitaan sekä sähkö- ja piikkipantojen kieltö. On hienoa, että jalostuksen merkitys eläinten hyvinvoinnille on tunnistettu ja Suomen Kennelliiton yleisen jalostusstrategian sisältöjä on selvästi huomioitu ehdotuksessa.

Lakiehdotuksessa on kuitenkin myös ristiriitaisuuksia, täsmennystä vaativia muotoiluja sekä puutteita. Lisäksi lakiehdotus sisältää lukuisia kohtia, joissa on jätetty varauma valtioneuvoston asetukselle. Koska asetusluonnoksia ei julkaistu samanaikaisesti lakiehdotuksen kanssa, lausuntovaiheessa ei ole ollut mahdollista arvioida ja kommentoida kokonaisuutta.

Ehdotuksen mukaan lain tavoitteena on lisätä eläinten kunnioitusta. Tämän tavoitteen toteutumista tukisi se, että eläinten itseisarvo kirjattaisiin lakitasolla. Voimassa olevan eläinsuojelulain tavoin lakiehdotus tunnistaa koiran vain yhtenäisenä lajina. Koiran kohdalla olennaiset käyttäytymistarpeet vaihtelevat kuitenkin roduittain. Lainsäädännössä tulisikin huomioida koirien rodunomaiset tarpeet, sillä ilman mahdollisuutta niiden toteuttamiseen koiran hyvinvointi vaarantuu.

Tilastokeskuksen vuoden 2016 kuluttajatutkimuksen ennakkotiedon mukaan Suomessa on noin 800 000 koiraa, joista Suomen Kennelliiton rekisterissä on noin 500 000. Suomessa on noin 12 000 kasvattajasitoumuksen allekirjoittanutta koirankasvattajaa, jotka ovat teettäneet ainakin yhden pentueen viimeisen viiden vuoden aikana. Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumuksen allekirjoittaneet koirankasvattajat ovat sitoutuneet edistämään terveiden ja hyväluonteisten, käyttöominaisuuksiltaan, rakenteeltaan ja ulkomuodoltaan rodunomaisten koirien kasvattamista.

Kasvatustoimintaa ohjaavat Suomen Kennelliiton yleinen jalostusstrategia ja rotukohtaiset jalostuksen tavoiteohjelmat, joiden tavoitteena on edistää koirien terveyttä ja hyvinvointia. Suomen Kennelliitto on vahvasti mukana ja tunnustettu vaikuttaja kansainvälisessä ja pohjoismaisessa yhteistyössä koirien terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Tarjoamme jatkossa tietotaitoamme sellaisten asetusluonnosten valmisteluun, joilla on merkitystä erityisesti koirien terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä koiranpidolle.

Lakiehdotuksen mukaan tavoitteena on parantaa eläinten hyvinvoinnin tilaa, tehostaa eläinsuojelun valvontaa ja viranomaisten keinoja puuttua epäkohtiin. Näihin tavoitteisiin nähden on ristiriitaista, ettei lakiehdotuksessa esitetä kaikkien koirien tunnistusmerkintää ja rekisteröintiä pakolliseksi. Tunnistusmerkintä ja rekisteröinti antaisivat viranomaisille tehokkaampia työkaluja puuttua riskeihin ja hyvinvointiongelmiin, joita aiheutuu Euroopan laajuisesti kasvavaa huolta herättävästä rajat ylittävästä laittomasta koirakaupasta sekä siihen liittyvästä kasvatuksesta. Samalla tunnistusmerkintä ja rekisteröinti parantaisivat merkittäväällä tavalla eläintautien ja zoonoottisten tautien leviämisen ehkäisemistä. Eläimen alkuperän läpivalaisun avulla voitaisiin myös nopeuttaa löytökoirien palautuvuutta omistajilleen, vähentää maakuntien kuluja eläinten talteenotosta sekä parantaa lain noudattamisen valvontaa monilta osin.

Tällä hetkellä viranomaisten edellytykset puuttua koirien huonoon kohteluun ja valvoa eläintenpitokieltola eivätkä riittävästi toteudu. Tunnistusmerkintä ja rekisteröinti parantaisivat vastuullista koiranpitoa ja mahdollistaisivat eläintenpitokiellon tehokkaamman valvonnan. Lisäksi uuteen lakiin esitetty eläinten hallitsemattoman lisääntymisen valvonta on hankalaa tai mahdotonta, elleivät eläimet ole yksilöllisesti tunnistettavissa. Onkin nähdäksemme odotettavissa, että laajojen eläinten hyvinvointia edistävien vaikutustensa lisäksi tunnistusmerkintä ja rekisteröinti vähentäisivät myös näihin toimintoihin liittyviä kokonaiskustannuksia.

Eläinten hyvinvointikeskuksen (EHK) vuonna 2015 tekemän selvityksen mukaan valtaosassa Euroopan unionin jäsenvaltioista koirien rekisteröinti on jo pakollista ja tunnistusmerkinnästä on säädetty tätäkin kattavammin. EHK:n mukaan tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä keskustellaan unionin tasolla paljon ja näistä odotetaan lähivuosina myös EU-lainsäädäntöä. Suomen tulisikin seurata eurooppalaista kehitystä ja säätää koirien tunnistusmerkinnän, omistajarekisterin sekä alkuperätodistuksen pakollisuudesta jo eläinten hyvinvointilain yhteydessä. Ellei pakollista tunnistusmerkintää säädetä nyt ehdotettuun lakiin eläinten hyvinvoinnista, laki tulisi kuitenkin muotoilla niin, että tunnistusmerkintäpakko voidaan viipymättä lisätä eläintunnistusjärjestelmästä annettuun lakiin. Suomessa olisi mahdollista jo nyt siruttaa kaikki koirat maakoodillisilla mikrosiruilla.

Suomen Kennelliitto rekisteröi vuosittain lähes 50 000 koiraa. Nämä kaikki ovat tunnistusmerkittyjä. Kaikista Suomen koirista tunnistusmerkinnän ulkopuolelle jää arviolta noin 20–25 prosenttia koirista. Kennelliitolla on valmiudet kerätä myös näiden koirien tunnistus- ja omistajatiedot nykyaikaisilla verkko- tai mobiilisovelluksilla. Tietojen kerääminen ja niiden siirtäminen viranomaisrekistereihin on näin ollen kustannustehokasta, turvallista ja helppoa. Koiran omistaja tunnustautuu rekisteröintijärjestelmiin pankkitunnuksilla.

Uuden lain tulee myös yleisellä tasolla parantaa valvonnan mahdollisuuksia. On olennaista, etteivät lain ja asetusten yksityiskohtat tee valvonnasta liian vaikeaa, saati mahdotonta. Lisäksi on tärkeää, että viranomaisilla on riittävät resurssit valvontaan ja epäkohtiin puuttumiseksi. Esitämme myös eläinsuojeluasiamiehen viran palauttamista.

2. Lakiehdotuksen pykälät ja yksityiskohtaiset perustelut

Yleiset säännökset

1 § Lain tarkoitus

Lain tarkoitus on hyvä, mutta lakiin tulisi lisätä eläimen itseisarvo ja eläimen kunnioittavaa kohtelua tulisi painottaa enemmän. Lainsäädännössä tulisi huomioida paremmin koirarotujen erot ja turvata koiran hyvinvoinnille olennaisten tarpeiden toteuttaminen rodunomaisessa käytössä.

Yleiset periaatteet ja vastuu eläimistä

6 § Lain yleiset periaatteet

Pidämme hyvänä, että lakiin on kirjattu vaatimus eläinten kunnioittavasta kohtelusta. Jotta tämä tavoite toteutuisi, lakiin tulisi kirjata myös eläimen itseisarvo.

11 § Vastuu eläinten hyvinvoinnista

Pykälässä säädettäisiin, että jokaisella on velvollisuus huolehtia vahingoittuneesta eläimestä. Jotta tätä velvollisuutta voidaan toteuttaa käytännössä kaikkialla Suomessa, on varmistettava eläinlääkäripäivystysverkoston kattavuus.

Pidämme hyvänä, että pykälän toisessa momentissa on selkeästi määritelty vastuut ja ikäraajat vastuulle eläimen hyvinvoinnista ja eläimen luovuttamisesta.

Koiran hyvinvoinnille olisi tärkeää, että viranomaisten neuvontavelvollisuuden lisäksi pykälään kirjattaisiin eläimen omistajan ja pitäjän velvollisuus ottaa selvää eläimen hyvästä huolenpidosta.

Eläinten kohtelu

12 § Kohtelun yleiset vaatimukset

Hyvä, että pykälässä tuodaan esille rauhallista ja lajinomaista käyttäytymistä hyödyntävää kohtelua. Samaa tulisi soveltaa myös koiran koulutuksessa.

Kannatamme vaatimusta eläimen totuttamiseksi käsittelyyn ja pito-olosuhteisiin.

13 § Kielletty kohtelu

Pidämme tarpeellisena pykälän 4. momenttia, joka kieltää eläimen värjäämisen sen ulkonäön muuttamiseksi. Kielto on tervetullut muutos, mutta kiellon tulisi kattaa kaikki muutkin kemikaalit, joilla tavoitellaan ulkomuodon muuttamista hoitavan tai terveydellisen vaikutuksen sijaan.

Pykälään 13 tulisi lisätä maininta, ettei koiran tavallista rodunomaista käyttöä koiraharrastustoiminnassa katsota eläimen liialliseksi rasittamiseksi. Näin siksi, että eri roduilla on erilaisia käyttötarkoituksia, joiden toteuttaminen on niiden hyvinvoinnille tärkeää. Lisäksi tulisi mainita, ettei normaali koulutus vaikeusastetta asteittain nostamalla olisi luonnollisten kykyjen tai voimien ylittämistä. Näissäkin tilanteissa koira tulisi kuitenkin pyrkiä suojelemaan vahingoittumiselta.

Toisen momentin perusteluissa mainitaan lisäksi muun muassa se, ettei sillä ole merkitystä, tekeekö eläin suorituksen ilman ohjaajan myötävaikutusta, ja että näin ollen myös esimerkiksi metsästystilanteessa ilman ohjaajan suoraa vaikutusta toimivaa koira tulisi mahdollisuuksien mukaan pyrkiä suojelemaan liialta rasitukselta. Näemme, että erityisesti etsintä- ja metsästystilanteissa koira pystyy ilman ohjaajan myötävaikutusta säätelemään itse rasitustaan. Lain perusteluissa tulisikin mainita, ettei koiran normaali väsyminen rodunomaisessa toiminnassa ole liiallista rasittumista. Muotoilu ”liialta rasitukselta” tulisikin korvata sanalla ”vahingoittumiselta”. Myös todellinen liiallinen rasittuminen sisältyy vahingoittumisen termiin, joten ”vahingoittuminen” on kuvaavampi ilmaus.

14 § Sukupuoliyhteys eläimen kanssa kiellettäisiin

Hyvä, että tätä kieltoa ehdotetaan vihdoin lakiin.

15 § Eläimille tehtävät toimenpiteet

Pidämme hyvänä, että eläimen ulkonäön tai käyttäytymisen muuttamiseen pyrkivät leikkaukset tai muuta kipua ja kärsimystä aiheuttavat toimenpiteet kiellettäisiin. On tärkeää, että lain tulkinnat mahdollistavat muut leikkaukset tai kipua aiheuttavat toimenpiteet silloin, kun ne ovat eläimen hyvinvoinnin kannalta perustellut.

16 § Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö

Kannatamme sitä, että kivunlievitys säädetään pakolliseksi kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä.

18 § Välineet, laitteet ja aineet

Pidämme hyvänä, että eläinten hoidossa ja käsittelyssä käytettävien välineiden, laitteiden ja aineiden myyjien ja välittäjien on varmistettava huolellisuuden ja ammattitaidon nojalla siitä, että välineille, laitteille ja aineille laissa annetut vaatimukset täyttyvät.

19 § Kielletyt välineet ja laitteet

Kiitämme, että lakiesitys kieltäisi koirien piikkipannat ja -valjaat sekä sähköpannat ja muut eläimeen kiinnitettävät, sähköiskun antavat laitteet.

Eläinten hoito

21 § Hoidon yleiset vaatimukset

Nykyinen eläinsuojelulaki huomioi koiran vain yhtenäisenä lajina. Koirien käyttötarkoitus, olennaiset käyttäytymistarpeet ja siten hoidon yleiset vaatimukset vaihtelevat kuitenkin rodun ja koiran alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaan hyvin paljon. Lainsäädännössä tulisi huomioida rotujen erilaisuus ja erilaiset käyttötarkoitukset. Jos koira ei pääse toteuttamaan rodunomaisia tarpeitaan, sen hyvinvointi vaarantuu.

Koirien perimä pohjautuu sudentyyppisiin villikoiiriin, mutta lajin sisällä rotujen väliset erot ovat merkittäviä. Erilaiset koirarodut ja niille jalostetut ominaisuudet vaikuttavat ratkaisevasti siihen, minkälaisia käyttäytymistarpeita koiralla on, kuinka koira sopeutuu elämään nyky-yhteiskunnassa ja kuinka suuri on esimerkiksi koiran liikunnan tarve.

22 § Ruokinta ja juotto

Mielestämme perusteluissa mainitun riittävän juomaveden saantia on vaikea valvoa. Sen vuoksi pitäisi säätää sulan veden jatkuvasta tarjolla olosta.

26 § Eläinjalostus

Kirjaus elinvoimaisten, toimintakykyisten ja terveiden eläinten tuottamiseen on tärkeää saada lakiin. Nämä ovat myös [Suomen Kennelliiton yleisen jalostusstrategian](#) tavoitteita.

Pykälän toisen momentin ensimmäisessä kohdassa kiellettäisiin sellaisten jalostusyhdistelmien käyttäminen, jotka "todennäköisesti" periittäisivät jälkeläisilleen merkittävää hyvinvointihaittaa aiheuttavia sairauksia tai muita ominaisuuksia. Ehdotamme tilalle muotoilua, jonka mukaan kiellettyä on "sellaisten jalostusyhdistelmien käyttäminen, jotka olemassa olevan tiedon mukaan sisältäisivät keskimääräistä suuremman riskin periyttää jälkeläisilleen merkittävää hyvinvointihaittaa aiheuttavia sairauksia tai muita ominaisuuksia". Myös kolmannessa kohdassa "lisääntymisestä aiheutuu todennäköisesti merkittävää haittaa eläimen hyvinvoinnille" ilmaus "todennäköisesti" tulisi muuttaa samalla lailla.

Yksi- ja monigeeniset perinnölliset sairaudet tulisi erotella yksityiskohtaisissa perusteluissa toisistaan tarkemmin. Yksiselitteisiä kantajia voi olla vain yksigeenisissä sairauksissa tai sellaisissa, joihin liittyy jokin sairastumisriskiä merkittävästi lisäävä suurivaikutteinen geeni. Monigeenisten sairauksien osalta on huomioitava paitsi eläimen oma ilmiäsu, myös sukulaisten ilmiäsu ja sen perusteella muodostettava arvio eläimen riskistä periyttää ko. sairautta. Eläimen oman, selkeästi sairaan ilmiäsuna tulee kuitenkin olla jalostuksesta poissulkeva, vaikka lähisuvussa olisi pääasiassa terveitä ilmiäsuja.

Näitä asioita ja jalostuskoiran ominaisuuksille asetettuja vaatimuksia on avattu tarkkaan Suomen Kennelliiton yleisessä jalostusstrategiassa sekä sovellettu rotutasolle [rotukohtaisissa jalostuksen tavoiteohjelmissa](#). Jalostusstrategia sekä tavoiteohjelmat sisältävät selkeät suositukset jalostukseen käytettävien koirien terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttaville ominaisuuksille. Lisäksi 134 koirarodulla on käytössä [Perinnöllisten vikojen ja](#)

[sairauksien vastustamisohjelma \(PEVISA\)](#). Ohjelma sisältää ehtoja rekisteröitävien pentueiden vanhemmille. Ehtoina on esimerkiksi terveystutkimuksia tai geenitestejä rodulle merkittäväksi katsottujen perinnöllisten sairauksien varalta, koiran käyttäytymistä ja luonnetta kuvaavia testejä sekä rajoituksia rekisteröitävien pentueiden sukusiitosasteelle, yksilölle rekisteröitävien jälkeläisten lukumäärälle ja jalostuskoirien alaikärajalle.

Rotukohtaisten ehtojen lisäksi Suomen Kennelliitolla on kaikkia rotuja koskevia rajoituksia esimerkiksi jalostusnartulle rekisteröitävien pentueiden enimmäismäärästä. Lisäksi kahden samaa letaalitekijää kantavan yksilön yhdistäminen on kielletty T-Box -töpöhäntämutaation ja koiran väriin vaikuttavan merle-tekijän osalta.

Toisessa kohdassa kielletään eläimen käyttö jalostuksessa, jos ”eläin ei rakenteellisen vian tai sairauden vuoksi kykene lisääntymään luonnollisella tavalla”. Tällaista vikaa tai sairautta voi kuitenkin olla vaikea todentaa, joten ehdotamme lisäästä ”tiedossa olevan rakenteellisen vian tai sairauden vuoksi”.

Yksityiskohtaisten perustelujen ensimmäisen kappaleen viimeinen virke ”Hyvinvointihaittaa aiheuttavia ääripiirteitä omaavia eläimiä ei tulisi käyttää jalostukseen, ellei tarkoituksena ole jälkeläisten ominaisuuksien parantaminen tältä osin”, on hankala tulkita ja muotoilua tulisi muuttaa yksiselitteisemmäksi.

Ehdotamme korvaavaa muotoilua: ”Hyvinvointihaittaa aiheuttavia ääripiirteitä omaavia eläimiä ei tulisi käyttää jalostukseen, ellei esimerkiksi geenitestauksen avulla tai muutoin voida varmistaa, että haitta ei periydy jälkeläisille tai ellei tarkoituksena ole esimerkiksi roturisteytyksen kautta parantaa jälkeläisten ominaisuuksia tältä osin. Tällöin on kuitenkin aina varmistettava, että lisääntymisestä ei aiheudu eläimelle itselleen näistä ääripiirteistä johtuvaa hyvinvointihaittaa.”

Lain perusteluissa tulee käsitellä myös kotieläinrotujen pitämistä suljettuina populaatioina ja tästä johtuvaa, sukusiitoksesta aiheutuvaa riskiä eläinten hyvinvoinnille. Suljetussa, geneettisesti pienessä kannassa riski perinnöllisten sairauksien kasautumiselle ja esiintulolle kasvaa. Ehdotetaan lisättäväksi lause: ”Kotieläinroduilla ja muilla ihmisen hoidossa pidettävillä eläinkannoilla tulisi huolehtia kannan riittävästä geneettisestä koosta sairauksien lisääntymisen ja elinvoiman heikkenemisen estämiseksi ja tarvittaessa mahdollistaa populaation ulkopuolelta tuleva geenivirta. Suljettujen populaatioiden sisäinen geenivalikoima on rajallinen.”

Haitallisesti elinvoimaan vaikuttavia väistyviä geenimuotoja on kaikilla yksilöillä, niin ihmisillä kuin eläimilläkin. Paras keino tällaisten vikojen vähentämiseen on [perimän monimuotoisuus](#), joka säilyy vain välttämällä [sisäsiitosta](#) ja käyttämällä rotujen eri yksilöitä ja sukuja laajasti jalostukseen. Ehdotamme rajoitusta sisäsiitokselle. Tarvittaessa monimuotoisuutta voidaan lisätä roturisteytyksillä, joita viime vuosina onkin tehty enemmän.

Suomen Kennelliiton yleisessä jalostusstrategiassa todetaan, että sekä nartun että uroksen tulee olla halukas ja kykenevä luonnolliseen astutukseen. Astutus ei saa tapahtua väkisin pakottamalla. Tätä lisäästä toivomme myös uuteen lakiin.

On myös koirien hyvinvoinnin kannalta kiitettävää, että lakiin esitetään eläimen omistajan ja pitäjän velvoitetta estää hallitsematon lisääntyminen. Koirien osalta tunnistusmerkintä tukisi myös tämän tavoitteen toteutumista.

27 § Löytöeläimet

Löytöeläinten säilyttämisäikää ei tule lyhentää nykyisestä 15 päivästä ennen kuin kaikkien koirien tunnistusmerkintä säädetään pakolliseksi, sillä muuten lakiesitys heikentäisi löytöeläinten hyvinvointia. Maakuntaudistus on siirtämässä vastuun löytöeläimistä kunnilta maakunnille. Tällöin myös löytöeläinten talteenottoapaikat ovat todennäköisesti suurempia yksiköitä kuin nykyään ja kauempana eläimen löytöpaikasta. Tämä vaikeuttaa eläinten tunnistamista ja niiden omistajan selvittämistä, ellei kaikilla eläimillä ole tunnistusmerkintää.

Ilman kattavaa tunnistusmerkintäkäytäntöä muutokset johtaisivat todennäköisesti siihen, että yhä useamman löytöeläimen omistajaa ei jatkossa enää tavoiteta. Säilytysajan lyhentäminen, siirtyminen maakunnalliseen järjestelyyn löytöeläinten hoidon suhteen ja tunnistusmerkinnän puuttuminen lisäävät siten löytöeläinten

uudelleensijoittamisen ja lopetusten tarvetta ja löytöeläintoiminnan kustannuksia. Pakollinen tunnistusmerkintä helpottaisi tilannetta kaikkein tehokkaimmin.

30 § Eläinten hoitajien pätevyys ja riittävyys

Pykälässä ei ole selvästi avattu, mitä tarkoitetaan ammattimaisesti tai muuten laajassa mitassa eläimiä pitävän soveltuvalla koulutuksella ja riittävällä pätevyydellä. On epäselvää, mitä ”muilla keinoin osoitettu riittävä pätevyys” merkitsee. Koska tarkoitus on säätää näistä tarkemmin asetuksella, pidämme tärkeänä, että alan asiantuntijana Suomen Kennelliitto on mukana valmistelussa.

32 § Ammattimaisesti tai muuten laajassa mitassa eläimiä pitävän velvollisuus varautua häiriötilanteisiin

Pidämme pykälää kannatettavana. Vastaava sisältö on mukana Suomen Kennelliiton valmistelemassa koirien [terveydenhuolto-ohjelmassa](#).

Eläinten luovutus

41 § Eläimen luovutuksen yhteydessä annettavat tiedot

Pidämme hyvänä sitä, että eläimen luovutuksen yhteydessä vastaanottajalle on ilmoitettava kaikki eläimen hyvinvoinnin kannalta oleelliset tiedot. Suomen Kennelliiton [kasvattajasitoumus](#) velvoittaa koirankasvattajan kertomaan koiriensa sairauksista, terveystutkimustuloksista ja ominaisuuksista sekä antamaan koiranostajalle kirjalliset hoito-ohjeet.

42 § Eläimen luovutukseen liittyvät rajoitukset

Kannatamme pykälässä mainittuun eläinten kauppaan liittyvien säännösten tiukentamista ja täsmentämistä.

Eläinkilpailut ja -näyttelyt

43 § Yleiset periaatteet eläinkilpailussa ja -näyttelyssä

Eläinkilpailuiden ja -näyttelyiden järjestämistä koskevan sääntelyn tulee varmistaa, että kokeet ja kilpailut toteutetaan siten, että eläinten hyvinvointi turvataan. Samalla sääntelyn tulee kuitenkin olla selkeää, täsmällistä ja oikein mitoitettua niin, että vastuullisilla toimijoilla on mahdollisuus järjestää näitä. Nähdäksemme Kennelliiton hallinnoimat koe- ja kilpailumuodot eivät vaaranna tarpeettomasti eläinten hyvinvointia ja ovat riittävästi säänneltyjä jo nykyiselläänkin.

Koirien koetoiminta on merkittävä ja alati kasvava harrastustoiminnan muoto ja näyttelykävijöiden määrässä suomalaiset ovat maailman kärkeä. Vuoden 2017 alustavan tilaston mukaan Suomen Kennelliiton alaisia kokeita järjestettiin yhteensä 15 660, joissa koesuorituksia oli kaikkiaan 177 129.

Koiranäyttelyiden perimmäinen ja alkuperäinen tarkoitus on arvioida aikaisempien jalostusvalintojen tuloksia ja siten auttaa kasvattajia työssään. Näyttelyissä on jo monen vuoden ajan käytetty ns. [rotukohtaisia ohjeita \(RKO\)](#), joiden avulla 39 rotua on rotukohtaisten terveystarkkohtien osalta ulkomuototuomarien erityistarkkailussa ja he raportoivat niistä havaintojaan. Näyttelyitä järjestettiin viime vuonna kaikkiaan 318 ja osallistujia oli 190 409.

Mahdollisuus osallistua erilaisiin kokeisiin, kilpailuihin ja näyttelyihin edistää osaltaan hyvää koiranpitoa ja kannustaa entisestään ihmisiä panostamaan aikaa ja vaivaa koiransa hyvinvointiin. Osallistujille asetettavat vaatimukset myös kannustavat ihmisiä kouluttamaan koiriensa ja tämä edistää niiden yhteiskuntakelpoisuutta. Omistajan ja koiran välinen aktiivinen ja toiminnallinen suhde myös edistää niin koiran kuin ihmisen hyvinvointia moninaisilla tavoilla.

Kuten lain perusteluissa on tunnistettu, kilpailutilanteeseen liittyy itsessään pyrkimys kannustaa eläintä suoriutumaan parhaan kykynsä ja osaamisensa mukaisesti. Pelkästään tämän pyrkimyksen ei kuitenkaan voida katsoa olevan uhka eläimen hyvinvoinnille vaan eläinkilpailuiden tai -näyttelyiden järjestämisen tulee olla sinänsä hyväksyttävää ja mahdollista, kuten esityksessä lähtökohtaisesti todetaankin. Eläinkilpailuiden ja -näyttelyiden järjestämistä ohjaava sääntely tulee mitoittaa niin, että kilpailuiden ja näyttelyiden järjestäjälle ei aseteta kohtuuttoman vaivalloisia velvollisuuksia.

Ensimmäiseen momenttiin tulisi lisätä maininta, ettei kilpailuja, joissa koira toteuttaa sen tavallista rodunomaista käyttötarkoitusta, katsota eläimen hyvinvoinnin tarpeettomaksi vaarantamiseksi.

44 § Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäjän pätevyys

Suomen Kennelliiton hallinnoimien kokeiden, kilpailujen ja näyttelyiden järjestäjät ovat koulutettuja ja päteviä tehtäviinsä.

Suomen Kennelliiton vaatima toimihenkilökoulutus sisältää jo nykyisellään koulutuksen nykyisen eläinsuojelulain sisällöstä sekä kuinka tätä tulee valvoa kokeen ja kilpailun aikana. Tämä koulutus toistuu kaikilla koulutustasoilla.

Jokaisessa kokeessa ja kilpailuissa on paikalla ylituomari, joka on suorittanut hyväksytysti sekä Suomen Kennelliiton että koemuodoittain rotujärjestöjen tuomarikoulutusohjelmat. Jokaisessa kokeessa ja kilpailussa on paikalla ylituomarin lisäksi yksi kokeesta vastaava koetoimitsija sekä muita Kennelliiton pätevimmiä toimitsijoita, jotka ovat kaikki koulutettuja tehtävänsä. Pykälää tulisikin täydentää niin, että valtakunnallisen järjestön tai lajiliiton kouluttamat henkilöt olisivat päteviä näihin järjestäjän tehtäviin.

45 § Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäminen

Koirakokeiden järjestämisestä vastaavat Suomen Kennelliiton jäsenyhdistykset. Suomen Kennelliiton hallinnoimat kokeet ja kilpailut järjestetään niin, että koiralle ei aiheudu niissä tarpeetonta vaaraa. Tämän pykälän sisältö on jo Suomen Kennelliiton yleisissä kokeita ja kilpailuita koskevissa säännöissä ja ohjeissa sisäkirjoitettuna.

Koe- ja kilpailupaikan valinnassa otetaan aina huomioon koiran hyvinvointi. Kokeesta vastaava tuomari tarkastaa, että koe- tai kilpailupaikka ei aiheuta koiralle tarpeetonta vaaraa. Lisäksi koe- ja kilpailujärjestäjä sekä viime kädessä kokeen tai kilpailun ylituomari valvoo, että sääolosuhteet ovat sopivat koe- ja kilpailusuoritukselle ja tarvittaessa peruu kokeen. Jokaisessa kokeessa ja kilpailussa on esillä ja saatavilla lähimmän päivystävän eläinlääkärin tiedot. Lain perusteluissa tulisikin määritellä, että rodunomaiset koirakokeet eivät vaaranna tarpeettomasti eläinten hyvinvointia ja näin ollen niitä saisi järjestää.

46–49 § Ilmoituksenvaraisiin eläinkilpailuihin sovellettavat säännökset

Näkemyksemme on, että Suomen Kennelliiton hallinnoimat kokeet ja kilpailut eivät lukeudu ilmoituksenvaraisiin eläinkilpailuihin. Lakiehdotuksen 46 pykälän mukainen kokeiden ilmoituksenvaraisuuden pakolliseksi muuttaminen aiheuttaisi lisää byrokratiaa ja kustannuksia muutenkin pienillä resursseilla toimiville järjestäville yhteisöille.

Suomen Kennelliiton hallinnoimissa kokeissa ja kilpailuissa koira ei joudu alttiiksi kohtuuttomalle rasitukselle, muulle kivulle tai kärsimykselle. Kokeen ylituomarin on jo Kennelliiton koesääntöjen perusteella keskeytettävä koiran suoritus, jos tällaista havaitaan. Jos ylituomari tai vastaava koetoimitsija epäilee tai havaitsee koiraa käytettävän tai kohdeltavan niin, että sen hyvinvointi on tarpeettomasti vaarantunut, suoritus keskeytetään ja siitä tehdään välittömästi ilmoitus Suomen Kennelliitolle. Koe- ja kilpailujärjestäjä sekä ylituomari vastaavat koepöytäkirjasta, johon on kirjattu muun muassa koirien hyvinvointiin vaikuttavia olosuhteita ja tapahtumia kokeessa tai kilpailussa. Koe- ja kilpailujärjestäjä säilyttää pöytäkirjan vähintään vuoden ajan.

Pykälässä 46 määrättäisiin myös kilpailueläinlääkäristä. Suomen Kennelliiton tapahtumissa on omien koesääntöjen mukaan aina oltava lähimmän päivystävän eläinlääkärin tiedot esillä koko kokeen ajan.

Laissa tai sitä täydentävässä asetuksessa voitaisiin määrätä ilmoitusvelvollisuudesta eläinlääkärille, jonka yhteystiedot tulisi olla tapahtuman järjestäjällä välittömästi saatavilla. Tämän eläinlääkärin tulisi olla mahdollisimman lähellä tapahtuman järjestämispaikkaa ja järjestäjän tulisi huolehtia koirien ensiapumahdollisuuksista.

Lakiehdotuksen 49 pykälän mukainen kirjaamisvelvollisuus täyttyy tällä hetkellä kaikissa Suomen Kennelliiton alaisissa kokeissa ja kilpailuissa. Koirien yksittäiset tulokset kirjataan erilliseen pöytäkirjaan. Ilman kirjattuja tuloksia koirien arviointi ja tulosten vertailtavuus eivät ole edes mahdollisia. Koirien yksittäisten tulosten lisäksi jokaisesta kokeesta kirjataan kokeen ylituomarikertomukseen jo nyt kaikki se mitä esityksessä on ehdotettu. Tämä koepöytäkirja säilytetään liiton ohjeiden mukaisesti vähintään yhden vuoden tapahtumasta.

Luvan- ja ilmoituksenvarainen eläinten pito

59 § Ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pito - liite 2 toiminnan määrittely

Määritelmiä tulisi vielä tarkistaa. Koirat voivat saada jopa yli 10 pennun pentueita, joten jo yhden pentueen kasvattaja tulkittaisiin ammattimaiseksi kasvattajaksi ilman, että hänellä on mahdollisuutta vaikuttaa asiaan.

Kohta b tulisi poistaa määritelmistä tai sitten muuttaa muotoon:

”b) myy tai välittää yli 10 **muiden kasvattamaa** kissaa, koiraa, frettiä tai kaniinia”

Pidämme tärkeänä, että koirankasvattajien edustajana Suomen Kennelliitto on mukana asetusluonnoksen muotoilussa.

Eläinten lopetus

63 § Lopetusta koskevat yleiset vaatimukset

Kannatamme sitä, että eläinten lopettaminen viihdetarkoituksessa kielletään.

Viranomaiset ja niiden tehtävät

72 § Maakunta

Pidämme erittäin tärkeänä, että maakuntauudistuksen voimaan tulon jälkeenkin koko Suomessa on riittävän kattava päivystyseläinlääkäriverkosto ja eläinten hyvinvoinnin valvonta toteutuu tosiasiallisesti. Niin ikään maakunnan tehtäviin lukeutuvista löytöeläimistä olemme lausuneet pykälässä 27.

74 § Rajaeläinlääkäri

Laittoman ja epäeettisen rajat ylittävän koirakaupan kasvu herättää huolta Euroopan unioninkin tasolla. On keskeistä, että rajaeläinlääkärien resurssit ovat riittävät epäkohtiin puuttumiseksi. Vaatimus kaikkien koirien tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä helpottaisi koiran alkuperän selvittämistä olennaisesti.

Valvonta ja tietojen julkisuus

75 § Valvonnan yleiset periaatteet

On olennaista, etteivät lain ja asetusten yksityiskohdat tee valvonnasta liian vaikeaa, saati mahdotonta. Pidämme hyvin tärkeänä, että lakiehdotus mahdollistaa nopean ja tarkoituksenmukaisen tiedonkulun viranomaisten ja eri toimijoiden välillä.

81 § asiantuntijan ja avustajan käyttäminen

Pidämme hyvänä, että valvontaviranomaisilla olisi mahdollisuus käyttää apunaan asiantuntijaa tai avustajaa. Suomen Kennelliitolla on 19 alueellisessa kennelpiirissään vapaaehtoisia kennelneuvoja, jotka tukevat, neuvovat ja kohteen mukaan myös valvovat kasvatustyötä. Kennelneuvojat ovat Kennelliiton luottamushenkilöitä, jotka saavat tehtäviinsä koulutuksen. Kennelneuvojat antavat myös lausuntoja käynneistään.

Rangaistussäännökset

114 § Eläinsuojelurikkomus

Pykälän ensimmäisen momentin 11. kohta ”rikkoo 26 §:n 2 tai 3 momentissa säädettyä eläimen jalostukseen käyttämistä koskevaa kieltoa” on ongelmallinen, koska viittauspykälän kyseiset momentit ovat hyvin tulkinnanvaraisia. Eläinjalostusta koskeva pykälä tulisi muotoilla niin, että kiellettyä jalostusta ei ole mahdollista toteuttaa tietämättään.

115 § Eläintenpitokielto

Eläintenpitokiellon valvonta ei nykyisin toteudu kyllin hyvin ja kynnyks on liian korkea. Pidämme erittäin tärkeänä, että lakiehdotus mahdollistaisi tehokkaamman valvonnan.

Espoossa 28. helmikuuta 2018

Harri Lehkonen
hallituksen puheenjohtaja
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry.